

Z čoho budeme dnes čerpať

Skúsenosti z doterajších zamestnaní s

neorganizovanou mládežou

užívateľmi drog

drogovo závislými

ľuďmi bez domova

štúdií

krátke pracovné predstavenie

Pracujem v OZ Proti prúdu v Bratislave

www.notabene.sk

programy:

- terénna podpora predajcov pouličného časopisu **Nota bene**
- Poradenský** tím a program **Bývania**
- Advokácia**

NOTABENE

O čom to dnes bude?

- rôzne spôsoby práce v teréne
- s Kým sa v teréne pracuje a Ako – príklady z praxe

- na čo v teréne nezabudnúť
- ako sa tam cítiť bezpečne
- zaznačovanie práce s klientmi v teréne

Študijný materiál

Peter Kadlečík

Šľapaje ulicou, OZ Proti prúdu, 2013

Dostupný tu:

https://www.notabene.sk/swift_data/source/Slapaje%20ulicou%20-%20rozne%20pristupy%20v%20terennej%20socialnej%20praci%20s%20ludmi%20bez%20domova.pdf

skúška

- test online s počtom otázok s limitovaným časom
- Príklad jednej otázky:
- **Čo znamená termín *harmreduction* v terénnej sociálnej práci?**
- Vyberte jednu správnu odpoveď:
 - a) znižovanie rizík, ktoré spôsobuje človeku nevhodne správanie napr. ak užívaš na diskotéke tanečné drogy, maj pri sebe kamaráta, ktorý je triezvy a pomôže ti až by ti to nesadlo alebo užívaj injekčne drogy s čistou ihlou a striekačkou a predíd' nakazeniu a šíreniu chorôb.
 - b) nový terénny prístup v práci s mládežou zameraný na znižovanie nadváhy prostredníctvom športových aktivít zábavnou formou
 - c) ide o britský prístup z 90tych rokov v teréne zameraný na potlačenie násilia na futbalových štadiónoch

????????????????

TERÉNNA SOCIÁLNA PRÁCA (ďalej TSP)

Je sociálna práca v prirodzenom
prostredí jednotlivca či sociálnej
skupiny mimo pracovníckovej inštitúcie

CIELE TSP

- vyhľadať jednotlivcov a skupiny
 - nadviazať a udržať s nimi kontakt
 - sprevádzať ich v ich prirodzenom prostredí
- Čechlovský, (Ethum, 2003, s. 12)

Ambulantne služby

(t.j.v budove, inštitúcii)
výhody a limity

výhody:

- platia jasné pravidla zariadenia o ktoré sa TSP vie oprieť napr. alkohol nie
- relatívne väčšia bezpečnosť pracovníka
- Lepšie technické zázemie a vybavenie (PC, kopírka, sklad, sprcha a pod.)

limity:

- nie každý kto potrebuje pomoc príde
- pravidlá môžu negatívne ovplyvňovať vzťah TSP - klient

Denné centrum Domec, OZ Vágus, Bratislava,
práca s ľuďmi bez domova

Terénne služby

výhody a limity

- **výhody:**
- ľahší kontakt s osobou, ktorá by ináč nevyhľadala pomoc – prevencia
- väčšia šanca dôvery zo strany klienta v neformálnom prostredí

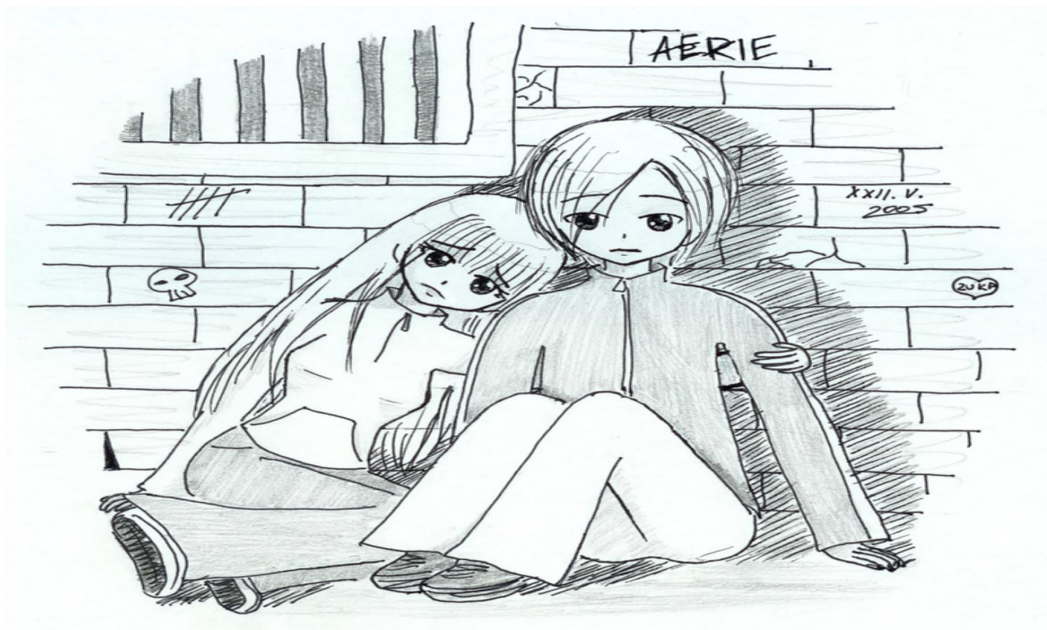
limity:

- platí “zákon” cieľovej skupiny – TSP je hosť
- labilnejšia bezpečnosť pracovníka na “cudzom území”

PREČO ÍŠŤ DO TERÉNU?

Sú ľudia, ktorí potrebujú pomoc, ale majú bariéru o ňu poprosiť a ísť niekam do zariadenia, poradne... a je dobré ak za nimi príde pomoc tam, kde sú.

KDE VŠADE JE TERÉN?

ulica, podchod či vchod před bytovkou

krčma, hudobný klub

športové ihrisko, skatepark...

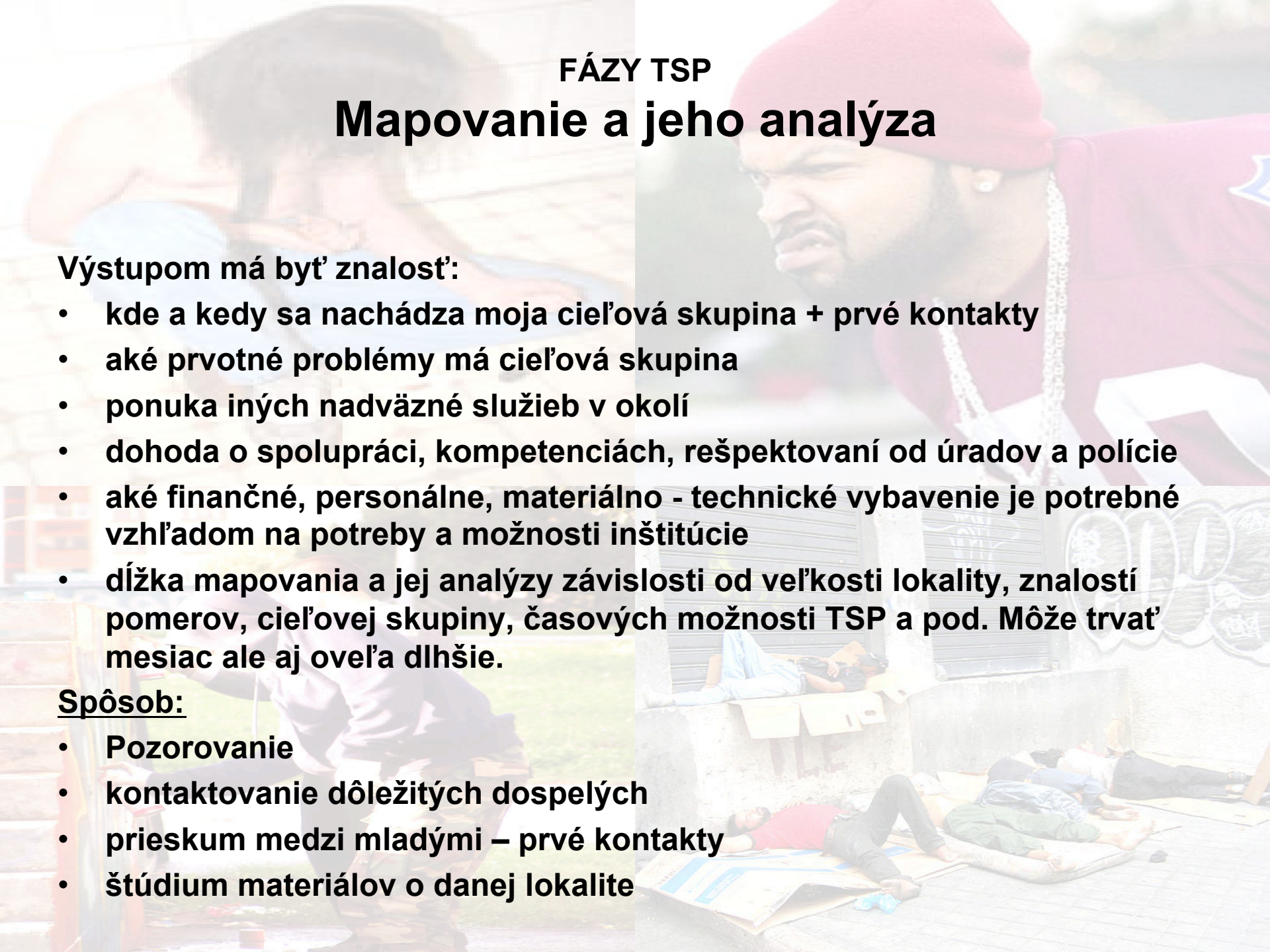
opustené budovy, squat

štadión – futbaloví chuligáni

FÁZY TSP

- mapovanie a jeho analýza
- prvý kontakt s cieľovou skupinou
- roztápanie ľadov – získavanie dôvery - „otukávanie sa“
- práca s cieľovou skupinou kde sú už pevnejšie vzťahy a kontinuálne vznikajúce nové kontakty

FÁZY TSP

Mapovanie a jeho analýza

Výstupom má byť znalosť:

- kde a kedy sa nachádza moja cieľová skupina + prvé kontakty
- aké prvotné problémy má cieľová skupina
- ponuka iných nadväzných služieb v okolí
- dohoda o spolupráci, kompetenciách, rešpektovaní od úradov a polície
- aké finančné, personálne, materiálne - technické vybavenie je potrebné vzhľadom na potreby a možnosti inštitúcie
- dĺžka mapovania a jej analýzy závislosti od veľkosti lokality, znalostí pomerov, cieľovej skupiny, časových možností TSP a pod. Môže trvať mesiac ale aj oveľa dlhšie.

Spôsob:

- Pozorovanie
- kontaktovanie dôležitých dospelých
- prieskum medzi mladými – prvé kontakty
- štúdium materiálov o danej lokalite

FÁZY TSP

Prvý kontakt s cieľovou skupinou

Spôsoby:

- **pasívne**

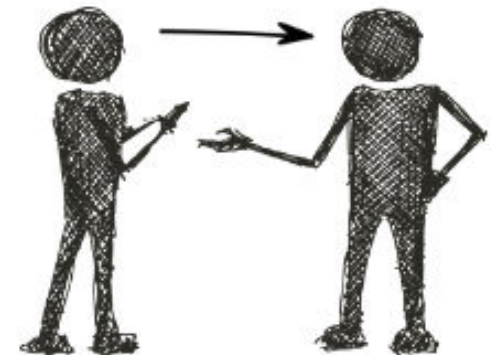
TSP sa zdržuje v blízkosti skupiny, sleduje jej správanie a samotná skupina ho oslovi

- **aktívne**

TSP je aktívny a sám ide za jednotlivcom/skupinou s oslovením

- **prostredkovane**

niekto z cieľovej skupiny ho s nimi zoznámi

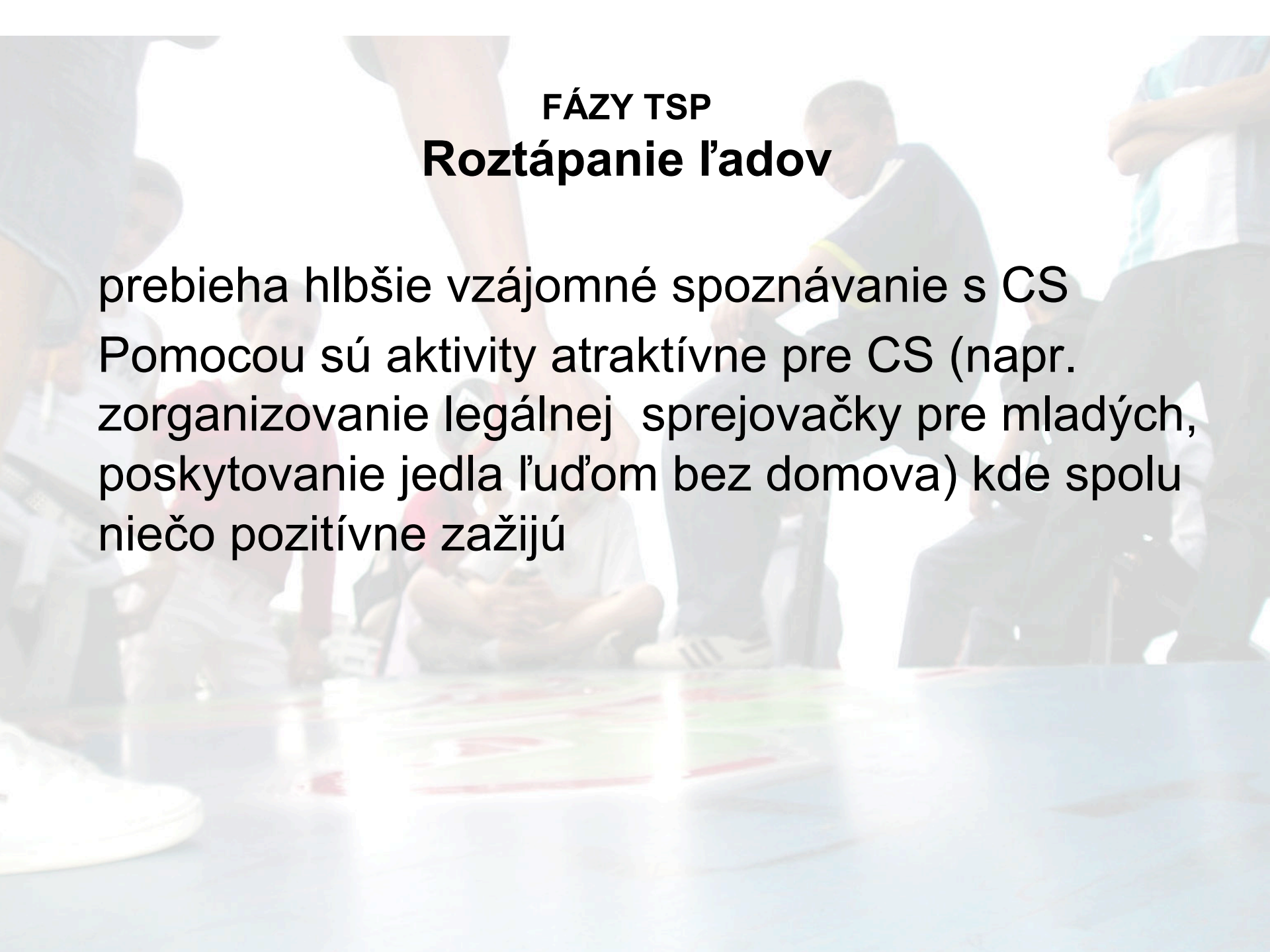
FÁZY TSP

Prvý kontakt s cieľovou skupinou

- **Dôležité pri nadväzovaní kontaktu sú**
- spôsob oslovenia má byť zrozumiteľný a prispôsobený cieľovej skupine
- krátke poskytnutie základných info napr. infoleták
- motivácia k ďalšiemu kontaktu – napr. môžeme vás opäť osloviť?

Streetwork projekt s dievčatami, Edinburg, Škótsko

The background image shows a group of children sitting on a light blue floor. They are surrounded by various educational cards and materials. Some children are looking at the cards, while others are interacting with them. The scene appears to be a classroom or a workshop setting. The text is overlaid on this image.

FÁZY TSP

Roztápanie ľadov

prebieha hlbšie vzájomné spoznávanie s CS
Pomocou sú aktivity atraktívne pre CS (napr.
zorganizovanie legálnej sprejovačky pre mladých,
poskytovanie jedla ľuďom bez domova) kde spolu
niečo pozitívne zažijú

CIEĽOVÉ SKUPINY V TERÉNE

- ľudia bez domova
- neorganizovaná mládež
- užívatelia drog a sexbiznis
- subkultúrne skupiny mládeže
- ľudia žijúci vo vylúčených komunitách

Špecifikácia cieľovej skupiny „K – K – K“

Kto? – s kým pracujeme a s kým už nie

Kde? – hranice kde všade pracujeme

Kedy? – kedy sme pre cieľovú skupinu dostupný

Príklad špecifikácie cieľovej skupiny

- **kto?** - ľudia bez domova od 18 rokov
- **kde?** - v mestskej časti Bratislava – Petržalka bez ohľadu na trvalý pobyt
- **kedy?** - v pracovné dni od 8 do 22h

Cieľová skupina

ľudia bez domova krízova intervencia

- poskytnutie akútnej pomoci spiacim na ulici
- harm reduction - znižovanie rizík a základné životné potreby (strava, ošatenie, hygiena, zdrav. ošetrovanie).
- prepojenie s dostupnými službami (infoleták, odvoz a pod.)
- udržiavanie kontaktu pre prípad zhoršenia

Cieľová skupina

Ľudia bez domova

hlbšia práca

- smer k integrácii, špecializované soc. poradenstvo v rôznych témach: bývanie, práca, zdravie a pod.
- Príklady z praxe:
práca s predajcami pouličného časopisu v teréne

NOTABENE

Program zamestnávania
ľudí bez domova v Bratislave
Nosiči batožín v rokoch 2014 - 2019

Cieľová skupina
neorganizovaná mládež

Cieľová skupina
neorganizovaná mládež

- Cieľom je pomôcť zvládnuť a sprevádzať mladého človeka v období adolescencie a pripraviť ho pre dospelosť.
- Pracovník prichádza s nízkoprahovou (ľahkodostupnou) a zrozumiteľnou ponukou podpory.
- Pracovník je “počúvajúcim uchom” a usmerňujúci v rôznych témach ako napr. škola, vzťahy, sex, rodičia, závislosti, násilie, problémy so zákonom a pod.

Cieľová skupina neorganizovaná mládež príklady z praxe

Streetwork online – FB, internet poradňa a miesto kontaktu napr. <https://www.jdido klubu.cz>

Cieľová skupina

užívatelia drog a sexbiznis

- prevencia prenosu chorôb HIV, hepatitída B a C
- ochrana “nie užívateľov” voči prieniku chorôb (používané striekačky sa znehodnotia)
- zdravotná podpora (testovanie, lekár v teréne)
- Podpora ľudí v témach ako závislosti, zdravie, sex, a všetky iné aké máme aj my...
- príklady z praxe:

www.zdruzeniestorm.sk

www.ozodyseus.sk

www.primaoz.sk

Cieľová skupina
subkultúrne skupiny mládeže

Cieľová skupina

Ľudia žijúci vo vylúčených komunitách

- “Vy ste tu doma, my na návšteve” – rešpekt voči komunite a jej životu
- rešpektovanie miestnych autorít
- práca s komunitou

Príklad z praxe www.ulita.sk

PARTICIPÁCIA KLIENTOV

Ak TP organizuje určité aktivity, snaží sa maximálne zapojiť do procesu organizácie klientov

Výhody:

- klienti si to budú vážiť („to sme urobili my“) a bude to mať dlhodobejšiu trvácnosť (budú chrániť vlastné dielo)
- bude to urobené aj podľa ich predstáv
- za prípadné nedostatky nekritizujú pracovníka
- klienti získavajú životné zručnosti
- spoznajú reálnu hodnotu diela
- sebarealizácia

Ľudia bez domova cez Depaul upratujú v Bratislave - Ružinov

PARTICIPÁCIA KLIENTOV

príklady z praxe

pôvodne poškodený skatepark

opravený skatepark so zapojením mladých

PARTICIPÁCIA KLIENTOV

príklady z praxe

Zapojenie cieľovej skupiny do komunikácie so stakeholdermi

Príklad: komunikácia skupiny sprejerov o legálnej stene s kompetentnými mestského/miestneho úradu.

PARTICIPÁCIA KLIENTOV

príklady z praxe

Zapojenie cieľovej skupiny do čistenia okolia

Príklad: Ľudia bez domova žijúci v lokalite spolu so soc. pracovníkmi vyčistia lokalitu. Na akcii sa uvarí kotlíkový guláš, prehĺbia vzťahy a dôvera, usmerní pri práci.

Najprv práca...

A potom pláca 😊

DENNÍK TP A ŠTATISTIKA

Napr.:

- Deň: 20.08.2020
- Služba: mená TSP
- Počasie: zima, sneh, vietor...
- Čas: 16:00 – 22:00
- Miesta v teréne: Hodžovo nám podchod, nám. SNP, Hlavná stanica
- Kontakty: 12 (z toho 5 žien)
- Priebeh: ...

DENNÍK TP A ŠTATISTIKA

vymyslený názorný záznamu z terénu

ŽST VINOHRADY (vestibul):

Tomáš Klient (58 r.)

Charakteristika klienta:

nižšia postava, šedivé vlasy, tichý hlas, používa barlu

Priebeh kontaktu:

Našli sme ho sedieť dole pri okienku, hneď si chcel dať ošetriť ranu na nohe (bercový vred). Tomáš tvrdil, že to má už 3 mesiace a odvtedy sa mu to len zhoršuje. Rozmýšľali sme aj nad jeho prepravou k sestrám Matky Terezy alebo do útulku sv. Lujzy, ale usúdili sme, že rana nie je až tak závažná a pri pravidelných preväzoch sa môže začať hojiť. Sám klient vyjadril nevôľu byť niekde umiestnený. Nechali sme mu tam zdravotný materiál do času našej najbližšej návštevy a ošetrenia. Vysvetlili sme mu, ako si to má ošetriť a obviazať.

Odporúčanie pre ďalší kontakt:

skontrolovať stav jeho rany, či je vidieť zlepšenie, opätovne ošetriť – služba na 20. 9. 2021

UŽITOČNÉ LINKY

- <http://www.notabene.sk/?streetwork>
- <https://www.streetwork.cz/stranka/2403/knihovna>
- www.ozodyseus.sk
- http://www.mobilnapracasmladezou.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=47